

Wytyczne dotyczące ustanawiania stref ochronnych ujęć wody

Zgodnie z art. 133 ust. 2 ustawy Prawo wodne (Dz. U. z 2021 r., poz. 624 ze zm.) strefa ochronna ujęcia wody ustanawiana jest na wniosek właściciela ujęcia wody lub z urzędu. Wojewoda w drodze aktu prawa miejscowego ustanawia teren ochrony bezpośredniej i teren ochrony pośredniej (art. 135 ust. 1 pkt 2 ustawy).

A) USTANAWIANIE STREF OCHRONNYCH UJĘĆ WODY NA WNIOSEK WŁAŚCICIELA UJĘCIA

I. Wniosek o ustanowienie strefy ochronnej wód na terenie ochrony bezpośredniej i terenie ochrony pośredniej musi zawierać:

1. Uzasadnienie potrzeby ustanowienia strefy ochronnej uwzględniające analizę ryzyka oraz propozycje granic terenu ochrony pośredniej wraz z planem sytuacyjnym, w szczególności:

- uzasadnienie zasięgu proponowanej strefy ochrony pośredniej;
- opis przebiegu granic terenu ochrony pośredniej w oparciu o punkty przecięcia się granic szlaków ze szlakami komunikacyjnymi oraz inne punkty charakterystyczne w terenie;
- określenie powierzchni strefy z podziałem na teren ochrony bezpośredniej i pośredniej;
- wykaz działek ewidencyjnych, położonych w granicach terenu ochrony bezpośredniej i pośredniej z podaniem jednostki ewidencyjnej, obrębu oraz numeru działki;
- opis granic wyznaczonego terenu również za pomocą współrzędnych podanych w państwowym układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-2000 dla strefy 7 (wg bazy danych układów współrzędnych oznaczony jako EPSG:2178) w formie wektorowej warstwy w formacie *.shp bądź *.dxf zarówno dla terenu ochrony pośredniej jak i bezpośredniej;
- mapy ewidencyjne z naniesionymi granicami terenu ochrony bezpośredniej i pośredniej, w skali umożliwiającej czytelność mapy;
- propozycję rozmieszczenia lokalizacji tablic informacyjnych.

2. Charakterystykę techniczną ujęcia;

3. Propozycje nakazów, zakazów i ograniczeń dotyczących użytkowania gruntów oraz korzystania z wód na terenach ochrony pośredniej wraz z uzasadnieniem, mając na uwadze, że:

a) katalog zakazów i ograniczeń wymienionych w art. 130 ust. 1 ustawy jest katalogiem zamkniętym;

b) uzasadnienie konieczności wprowadzenia każdego zakazu musi być obszerne i szczegółowe, a przede wszystkim:

- ma uwzględniać czynniki negatywnie wpływające na jakość wody lub wydajność ujęcia;
- niedopuszczalne jest ogólnikowe motywowanie wprowadzenia danego zakazu jedynie budową geologiczną;
- ma wskazywać jaki jest spodziewany efekt środowiskowy ochrony wód przed degradacją wynikający z wprowadzenia poszczególnych zakazów i ograniczeń (opisać cel dla każdego zakazu);

- ma zawierać szczegółowe przyczyny i skutki zastosowania tych zakazów, gdyż mogą one powodować zastrzeżenia podmiotów, które będą zobowiązane do ich przestrzegania;
- c) zakazy, nakazy i ograniczenia powinny być spójne z analizą ryzyka przeprowadzoną, dla zidentyfikowanych obecnych i ewentualnych przyszłych zagrożeń.

Podsumowując, uzasadnienie wprowadzenia zakazu, nakazu bądź ograniczenia musi w pełni uwzględniać przedstawione wyżej uwagi.

II. Dodatkowo do wniosku należy dołączyć:

1. W przypadku ujęcia wód podziemnych dokumentację hydrogeologiczną, a w przypadku ujęcia wód powierzchniowych dokumentację hydrologiczną ujęcia oraz decyzje właściwych organów administracji, zatwierdzające dokumentację hydrogeologiczną i jej dodatki (aneksy).

Obowiązkową zawartość dokumentacji określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 18 listopada 2016 r. w sprawie dokumentacji hydrogeologicznej i dokumentacji geologiczno-inżynierskiej (Dz. U. z 2016 r., poz. 2033). W przypadku dokumentacji, które zostały zatwierdzone przez właściwy organ administracji geologicznej, przed wejściem w życie ww. Rozporządzenia, należy taką dokumentację zaktualizować w formie dodatku/aneksu do obowiązujących przepisów prawnych w tym zakresie.

Należy podkreślić, że zgodnie z ustawą Prawo geologiczne i górnicze z dnia 9 czerwca 2011 r. (Dz. U. z 2021, poz. 1420) dokumentacja hydrogeologiczna określa w szczególności granice projektowanych stref ochronnych ujęć wód podziemnych oraz obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych, zaś zmiany dokumentu dokonuje się przez sporządzenie dodatku, który podlega zatwierdzeniu przez właściwy organ administracji geologicznej (art. 93 ust. 4).

2. Analizę ryzyka;

3. Obowiązujące pozwolenia wodnoprawne na pobór wód;

4. Decyzję ustanawiającą strefę ochronną wraz z załącznikiem graficznym przedstawiającym granice strefy, jeżeli ujęcie posiadało ustanowioną strefę (dotyczy zarówno strefy ochrony pośredniej, jak i bezpośredniej);

5. Dokument zaświadczający o prawie własności ujęcia wody (np. odpis księgi wieczystej lub wypis z ewidencji gruntów);

6. Dokument, na podstawie którego będzie możliwe ustalenie prawa własności do działek/działki, na których zlokalizowany jest teren ochrony bezpośredniej.

III. Zgodnie z art. 121 ust. 2 ustawy, strefa ochronna obejmuje wyłącznie teren ochrony bezpośredniej albo teren ochrony pośredniej i teren ochrony pośredniej. **W związku z powyższym wnioskodawca powinien wnioskować do wojewody o ustanowienie strefy ochrony wód obejmującej, zarówno teren ochrony bezpośredniej i pośredniej.**

IV. Wszystkie elementy wniosku wraz z analizą ryzyka powinny zostać dostarczone w jednym egzemplarzu papierowym oraz w dwóch egzemplarzach zapisanych na nośnikach elektronicznych (płyta CD/DVD).

B) USTANAWIANIE STREF OCHRONNYCH UJEĆ Z URZĘDU

I. Strefę ochronną obejmującą teren ochrony pośredniej i teren ochrony pośredniej ustanawia się z urzędu, jeżeli właściciel ujęcia wody nie złożył wniosku,

a z przeprowadzonej analizy ryzyka wynika potrzeba jej ustanowienia (art. 133 ust. 2 pkt. 2 ustawy).

- II. Właściciele ujęć wody, dla których nie ustanowiono strefy ochronnej, obejmującej teren ochrony pośredniej, w terminie **5 lat od dnia wejścia w życie ustawy (tj. do 31 grudnia 2022 r.), powinni przeprowadzić analizę ryzyka** i złożyć wnioski do Wojewody o ustanowienie stref ochronnych, obejmujących teren ochrony bezpośredniej oraz teren ochrony pośredniej, jeżeli jest to uzasadnione wynikami tej analizy.
- III. Jeżeli z przygotowanej analizy ryzyka wynika potrzeba ustanowienia stref ochrony bezpośredniej i pośredniej, przedkładając analizę ryzyka należy **jednocześnie wystąpić z wnioskiem o ustanowienie tych stref wraz z wymaganą dokumentacją.**

C) ANALIZA RYZYKA

- I. Zgodnie z art. 133 ust. 3 ustawy strefę ochronną ustanawia się na podstawie **analizy ryzyka**, obejmującej ocenę zagrożeń zdrowotnych z uwzględnieniem czynników negatywnie wpływających na jakość ujmowanej wody, przeprowadzoną w oparciu o:
- analizy hydrogeologiczne lub hydrologiczne;
 - dokumentację hydrogeologiczną lub hydrologiczną;
 - analizę identyfikacji źródeł zagrożenia wynikających ze sposobu zagospodarowania terenu;
 - aktualne wyniki badania jakości ujmowanej wody.
- II. Ponadto, przedkładając do weryfikacji analizę ryzyka, należy zwrócić uwagę, aby zawierała ona, m.in.:
- informacje dotyczące dokumentacji hydrogeologicznej lub hydrologicznej, w oparciu o którą została sporządzona ze wskazaniem daty jej sporządzenia i zatwierdzenia przez właściwy organ administracji geologicznej;
 - szczegółowe wyniki badań jakości ujmowanej wody (woda surowa);
 - obowiązujące pozwolenia wodnoprawne na pobór wód;
 - szczegółowe informacje na temat obowiązujących w rejonie ujęcia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
 - ewentualne przedstawienie granic proponowanej strefy ochronnej również za pomocą współrzędnych podanych w państwowym układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-2000 dla strefy 7 (wg bazy danych układów współrzędnych oznaczony jako EPSG:2178) w formie wektorowej warstwy w formacie *.shp bądź *.dxf.

Ważne!

Analiza ryzyka, a następnie składany wniosek o ustanowienie strefy ochronnej wód na terenie ochrony bezpośredniej i pośredniej muszą być ze sobą spójne.

Należy zwrócić uwagę, aby wniosek o ustanowienie strefy ochrony bezpośredniej i pośredniej został sporządzony zgodnie z wymogami art. 138 ustawy. Analiza ryzyka ma stanowić odrębny dokument jako załącznik do wniosku.